

ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับ
ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมือง
สระบุรี

THE RELATIONSHIP BETWEEN INTERNAL COMMUNICATION IN SCHOOLS
BY SCHOOL ADMINISTRATORS AND THE EFFECTIVENESS OF THEIR
ACADEMIC MANAGEMEN, UNDER THE MUNICIPALITY OF SARABURI CITY.

เปรมจิตาภา สารพล¹ อมรรัตน์ วรณะ² อัจฉรา ประเสริฐสิน³

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

³รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

คำสำคัญ

บทคัดย่อ

การนิเทศภายใน
สถานศึกษา,
ประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการ,
โรงเรียนสังกัด
เทศบาลเมืองสระบุรี

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการนิเทศภายใน
สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างการนิเทศภายในของสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนใน สถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี จำนวน 248 คน ได้มา
ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามตำแหน่งงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของ
ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี อยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี อยู่ในระดับมาก และการนิเทศภายในของ
สถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ในภาพรวมในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05

Abstract

The purpose of this study was to study the level of supervision within educational institutions of school administrators under Saraburi Municipality. To study the effectiveness level of academic administration of schools under Saraburi Municipality. and to study the relationship between the internal supervision of educational institutions and the effectiveness of academic administration of educational institution administrators under Saraburi Municipality. Study from a sample group of educational institution

administrators. and teachers in educational institutions under the Saraburi Municipality, a total of 248 people, were obtained using a stratified random sampling method proportionally according to job positions. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, and standard deviation. The relationship was analyzed using the Pearson correlation coefficient. The results found that the supervision within the educational institution of school administrators under the Saraburi Municipality was at a high level. Effectiveness of academic administration of schools under Saraburi Municipality at a high level and the internal supervision of educational institutions is positively related to the effectiveness of academic administration of school administrators. Under the jurisdiction of Saraburi Municipality Overall, the level is very high, with statistical significance at the 0.05 level.

Keywords: Supervision within educational institutions, Academic administration effectiveness, Schools under Saraburi Municipality

ภูมิหลัง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงถือเป็นหน้าที่ที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และต้องมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ปรับปรุงความสามารถในการสอนของครู ทั้งนี้คุณภาพของการเรียนการสอนไม่ได้ขึ้นอยู่กับครูเพียงฝ่ายเดียวเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับผู้นิเทศ ซึ่งในสถานศึกษาผู้ที่มีหน้าที่นี้เทศครูโดยตรงนั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารและการนิเทศภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศครูอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เทศกำกับติดตาม ประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมและพัฒนาครู การให้กำลังใจ เป็นต้น ดังนั้นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นจะต้องใช้กระบวนการการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านบริหาร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การนิเทศ การศึกษา จึงเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ที่จะมุ่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพราะเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จ ทางการเรียนของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงความรู้อย่างเจตคติ ซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมส่วนบุคคล ทั้งนี้จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงเป็นไปในลักษณะที่มุ่งพัฒนาบุคลากรให้ได้รับความรู้ ความสามารถในการพัฒนางาน ปฏิบัติงานซึ่งหมายถึงการเรียนการสอนโดยปรับปรุงเทคนิควิธีการ ปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นความพยายามที่จะปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ดีขึ้น และบรรลุตามเกณฑ์ของมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา [1] การบริหารงานของผู้บริหารจึงมีความสำคัญการที่โรงเรียนจะทำหน้าที่ได้ดีมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับภาระหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนของผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้เรียนของโรงเรียนนั้น ๆ เพราะมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากที่สุด แล้วยังต้องรับผิดชอบต่องานทุกด้านของโรงเรียนด้วย [2] ทั้งนี้ครูใหญ่ หรือผู้บริหารเปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน ส่งเสริมความก้าวหน้าการเรียนการสอน เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ต้องรับผิดชอบงานของโรงเรียนทุกระดับ ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติการพร้อมทั้งยังเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ อีกด้วย” [1]

จากรายงานการประเมินผลโครงการนิเทศ พบปัญหาคือในส่วนของผู้บริหารในฐานะของผู้นิเทศ ไม่เห็นความสำคัญ ไม่ศรัทธา ไม่สามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง การดำเนินการนิเทศภายในไม่เป็นระบบและไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความมั่นใจในความรู้และเทคนิควิธีการนิเทศ ทำให้ไม่มั่นใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน มีความเข้าใจไม่กระจ่างชัดเจนในการนิเทศ เช่น การวางแผนการ ดำเนินการประเมินผลติดตามผล มีเจตคติที่ไม่ถูกต้อง ขาดความรับผิดชอบต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ขาดการวางแผนที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและผู้บริหารย้ายโรงเรียนบ่อย [4] ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทินพันธ์ บุญธรรม [5] ที่พบว่าปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ ครูจะขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำผลการศึกษาประยุกต์มาใช้ ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน และครูบรรจุวิชาเอกไม่ตรงกับความต้องการของโรงเรียน และการศึกษาพุทธชาติ แสนอุบล [6] พบปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ 1) ปัญหาด้านการวางแผนเตรียมการในส่วนของครูยังขาดความเข้าใจ และไม่ตระหนักรู้ต่อกระบวนการนิเทศภายใน 2) ปัญหาด้านการดำเนินการปฏิบัติตามแผน คือครูไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการนิเทศภายใน และโรงเรียนไม่มีคู่มือให้ครูปฏิบัติ 3) ปัญหาด้านการกำกับตรวจสอบการปฏิบัติการ เกี่ยวข้องกับการดำเนินการนิเทศไม่เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และครูขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ และ 4) ปัญหาด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการ เกี่ยวข้องกับโรงเรียนไม่นำผลการนิเทศภายในปรับปรุงและพัฒนางานการบริหารโรงเรียน

จากที่กล่าวมาเป็นเหตุผลให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี โดยผลการศึกษาที่ได้รับจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยที่ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี รวมจำนวน จำนวน 680 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 248 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 7 คน และครูผู้สอน จำนวน 241 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

สถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี

ขอบเขตด้านเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2566 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2567

ทบทวนวรรณกรรม

หลักการและแนวคิดของการนิเทศการศึกษา

พัชรี ศานติอาวรณ์ [7] กล่าวว่า การนิเทศภายใน คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาโดยการระดมสรรพกำลังสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการ พัฒนาให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร

จิณห์ธนา อนุาทัง [8] กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในได้ว่า เพื่อพัฒนาบุคลากรภายในโรงเรียน โดยเฉพาะครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้ มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้นตามไปด้วย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษา

เชษฐพงษ์ สิ้นทรัพย์ [9] กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการนิเทศภายในอย่างจริงจัง 2) ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูทุกโอกาสให้คำแนะนำแหล่งวิชาการใหม่ๆ ให้ครู 3) การบริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุกด้าน และ 4) ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ

จิตติมา วรรณศรี [10] ได้อธิบายถึงกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการนำกระบวนการวิจัยและกระบวนการบริหาร PDCA มาประยุกต์ใช้ดังนี้ 1) การสำรวจสภาพและปัญหา เป็นการรวบรวมข้อมูลตามบริบทสภาพการณ์และปัญหาในการดำเนินงาน 2) การวางแผนการนิเทศ เป็นการวางระบบการร่วมมือในการพิจารณาในการวางแผนกำหนดการแนวทาง กระบวนการ วิธีการหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยวิธีการที่เลือกใช้ต้องมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาด้วย 3) การดำเนินการนิเทศ เป็นการดำเนินการนิเทศภายในโดยผู้นิเทศได้รับมอบหมายให้ไปนิเทศภายในสถานศึกษาตามปฏิทินกำหนดการของการนิเทศตามวิธีที่ได้วางแผนงานไว้ และ 4) การประเมินผลและปรับปรุง เป็นการตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์จุดมุ่งหมายและการแก้ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการในการประชุมคณะผู้นิเทศเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการดำเนินการนิเทศภายในตามแผนที่ได้กำหนดเอาไว้ชัดเจน

แนวคิดและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ [11] ได้สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และการศึกษาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ [12] ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้ 1) เป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้นักเรียนเป็น คนเก่ง

คนดี และมีความสุขในการดำรงชีวิตตลอดจน เป็นผู้ที่มีคุณค่าในสังคม 2) เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่น ๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย 3) เป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็น ในรูปของงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์จะจัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานวิชาการของโรงเรียน 4) เป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน และ 5) เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการประเมินประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในงานวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งออกเป็น 6 ด้านหลักๆ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการประกันคุณภาพภายใน 4) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อการศึกษา และ 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อการศึกษา [13, 14, 15, 16, 17]

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี รวมจำนวน 680 คน ด้วยทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน จึงใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน ที่ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 248 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน และครูผู้สอน จำนวน 241 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะการตอบแบบเลือกตอบ (Check – List) จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี มีลักษณะแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์การวัดค่าคะแนนตาม Liker Scale ประกอบด้วย ด้านการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ จำนวน 7 ข้อ ด้านการวางแผนการนิเทศ จำนวน 5 ข้อ ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ จำนวน 9 ข้อ และด้านการประเมินผลการนิเทศ จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีลักษณะแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์การวัดค่าคะแนนตาม Liker Scale ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จำนวน 9 ข้อ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ ด้านการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 7 ข้อ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้จำนวน 8 ข้อ ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อการศึกษา จำนวน 5 ข้อ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำนวน 3 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การนิเทศภายในสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (248 คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	28	11.29
1.2 หญิง	220	88.71
2. อายุ		
2.1 21-30 ปี	55	22.18
2.2 31-40 ปี	96	38.71
2.3 41-50 ปี	97	39.11
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	11.29
3.2 ปริญญาตรี	164	66.13
3.3 ปริญญาโท	56	22.58
4. ประสบการณ์การทำงาน		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	55	22.18
4.2 5-10 ปี	85	33.06
4.3 11-15 ปี	41	16.53
4.4 16-20 ปี	42	16.94
4.5 มากกว่า 20 ปี	28	11.29
5. ตำแหน่งหน้าที่		
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	42	16.94
3.2 ครูผู้สอน	206	83.06

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 88.74 มีอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.11 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 66.13 มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.06 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่ เป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 83.06

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี

การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	3.93	0.73	มาก	3
2. ด้านการวางแผนการนิเทศ	3.92	0.83	มาก	4
3. ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ	4.00	0.68	มาก	2
4. ด้านการประเมินผลการนิเทศ	4.06	0.70	มาก	1
รวม	3.98	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ในภาพรวมการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี อยู่ในระดับมาก ($= 3.98$, S.D. = 0.70) โดยมีการนิเทศภายในสถานศึกษาในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการประเมินผลการนิเทศ รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และด้านการวางแผนการนิเทศ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.14	0.75	มาก	4
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.18	0.77	มาก	3
3. ด้านการประกันคุณภาพภายใน	4.23	0.76	มาก	2
4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	4.32	0.72	มาก	1
5. ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.03	0.79	มาก	5
6. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	3.96	0.83	มาก	6
รวม	4.14	0.73	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ในภาพรวมประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี อยู่ในระดับมาก ($= 4.14$, S.D. = 0.73) โดยมีประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ได้แก่ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีนวัตกรรมเพื่อการศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ในภาพรวม

การนิเทศภายในของสถานศึกษา	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวม	
	r	p-value
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	0.904*	0.000
2. การวางแผนการนิเทศ	0.896*	0.000
3. การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ	0.932*	0.000
4. การประเมินผลการนิเทศ	0.918*	0.000
รวม	0.962*	0.000

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 การนิเทศภายในของสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ในภาพรวมในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.962$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร มากที่สุด คือ การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ รองลงมา คือ การประเมินผลการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ และการวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ความเห็นต่อการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก สามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี มีลักษณะเด่นหรือมีการดำเนินการค่อนข้างมากสำหรับการนิเทศในเรื่องของการประมวลทางเลือกเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการแก้ปัญหา การนำผลการศึกษาข้อมูลจากสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการมาจัดลำดับความสำคัญให้ทราบแน่ชัดว่าปัญหาใดที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนหลัง มีการจัดประชุมคณะปฏิบัติงานนิเทศทั้งหมด เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตามโครงการเพื่อสรุปผลการปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศ การดำเนินการดังกล่าว สอดคล้องกับ แนวคิดของ จิรพันธ์ หาทิถุก [18] ในเรื่องการนิเทศภายในของสถานศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน โดยใช้ขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อพัฒนางานในสถานศึกษาในด้านหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนนักเรียน [19] ทำให้ครูเกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการสอนและวิธีการสอนที่หลากหลาย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น [20]

จากการวิเคราะห์ความเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีในเรื่องของการให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดให้มี

วิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา การจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาและการวัดผล ประเมินผลเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน การจัดทำให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ประสิทธิภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับการบริหารงานเป็นภารกิจหลักของ สถานศึกษาที่เป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษา ดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย [21]

ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.962 ซึ่งอธิบายได้ว่า ถ้าการนิเทศภายในของสถานศึกษามีการดำเนินการมากขึ้นทั้งในด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติตามแผนการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ จะส่งผลให้ประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี เพิ่มขึ้นตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของบทบาทการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรีของ ดารุณี บุตรพรม [22] พบว่า บทบาทการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกใน ระดับมากกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สรุปผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศภายในของสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี พบว่า ในภาพรวมการนิเทศภายในของสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี อยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี อยู่ในระดับมาก

การนิเทศภายในของสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี ในภาพรวมในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกระดับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในเรื่องการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับความคาดหวังเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นปัญหา การกำหนดประเด็นปัญหาและองค์ประกอบของปัญหาให้ชัดเจน การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้สอดคล้องกับเวลา งบประมาณและกำลังคนโดยพิจารณาจากปัญหาที่แท้จริงและผลกระทบที่จะตามมา การ วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริง และการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาและกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกระดับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาด้านการวางแผนการนิเทศในเรื่องการเตรียมหน้าแผนไปปฏิบัติ โดยทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำโครงการและแผนปฏิบัติการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และการศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์ แนวปฏิบัติของหน่วยงานเพื่อจัดทำแผนให้สนองตอบส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของการนิเทศภายในโรงเรียน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกระดับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาด้านการปฏิบัติตามแผนการนิเทศในเรื่องการกำหนดงานที่จะต้องปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลัง การนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศทั้งหมดไปสรุป วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพต่อไป การแบ่งความรับผิดชอบแก่ผู้เกี่ยวข้องและกำหนดแผนการปฏิบัติงานให้แน่นอน ตลอดจนมีแผนสำรองเมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรค และการกำหนดแนวทาง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการปฏิบัติงานตามโครงการร่วมกันเพื่อให้เข้าใจกัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกระดับการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาด้านการประเมินผล การนิเทศในเรื่องการนำผลการดำเนินการนิเทศ มาเป็นข้อมูลในการประเมินกระบวนการนิเทศในภาพรวม และการติดตามและประเมินผลมีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการนิเทศภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของสถานศึกษา

3. ควรศึกษาปัญหาของการนิเทศภายในของสถานศึกษาเพิ่มเติมด้วยวิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- [2] กรรมการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา. (2542). การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- [3] จริยา แดงอ่อน. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [4] จิตมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- [5] จินทราน์ อุปาทัง. (2551). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] จิรนนท์ หาที่ถูกต้อง. (2557). การนิเทศการเรียนการสอนของโรงเรียนแก่งหางแมวพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [7] จีรวรรณ อังศุवालวงศ์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครศรีธรรมราช: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- [8] เชษฐพงษ์ สินทร์พย์. (2551). การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น : ศึกษาเฉพาะโรงเรียนบ้านดอนหันวิทยาสาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [9] ดารุณี บุตรพรหม. (2559). ความสัมพันธ์ของบทบาทการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อำเภอธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัย
- [10] ดิเรก พรสีมา. (2542). การพัฒนาวิชาชีพครู สภาพปัจจุบันและปัญหาวิชาชีพครูในประเทศไทย. วารสารวิชาการ, 2(4), เมษายน: 9-16.
- [11] ทินพันธ์ บุญธรรม. (2556). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูคณิตศาสตร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [12] ธัญญรัตน์ ชาเกาะ. (2553). การพัฒนาระบบการนิเทศภายในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- [13] ชีรพงษ์ ก้านพิกุล. (2557). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [14] ชำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: เอรวิธการพิมพ์.
- [15] ปริศนา สำเนียงแจ่ม. (2558). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดเทศบาล จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้วงจรคุณภาพ*. ค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- [16] ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- [17] พัชรี สานติอาวรณ์. (2552). *สภาพการนิเทศภายในของศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่नावาง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [18] พุทธชาติ แสนอุบล. (2561). *สภาพปัญหา และแนวทางการปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20*. วารสารบัณฑิตศึกษา, 15(70), กรกฎาคม-กันยายน 2561, 171-181.
- [19] รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). *การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา : ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [20] สงวนพงศ์ ชวนชม. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา*. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 20 (2): 59 - 68.
- [21] สุปัญญา หาแก้ว. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [22] สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *การนิเทศเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณสภานิตยสาร.